

Collegebesluit

Collegevergadering: 5 november 2024

Zaaknummer : 1278949
Team : Ruimtelijk Beleid Heemstede
Portefeuillehouder : S.A. de Wit-van der Linden
Openbaarheid : Actief openbaar

Onderwerp

Alternatief voor kerstboominzameling vanaf 2025

Kernboodschap

Het college zet in op de verdere ontwikkeling van de nieuwe tradities, zoals de nieuwjaarsduik en 'Merled's Light the Village'. Jarenlang was de kerstboomverbranding op de Vrijheidsdreef een traditie in Heemstede. Omdat het verbranden van kerstbomen schadelijk is voor de luchtkwaliteit en bijdraagt aan de uitstoot van stikstof, paste dit niet meer binnen de duurzaamheidsambities van de gemeente. Het college heeft daarom naar aanleiding van de motie "oh dennenboom" (november 2021) besloten om in 2024 definitief te stoppen met de kerstboomverbranding. Ook de kerstboominzameling, die tot 2023 aan de verbranding was gekoppeld, wordt vanaf januari 2025 beëindigd. Zo richt de gemeente zich volledig op de duurzamere nieuwe tradities om het nieuwe jaar te vieren.

Besluit B&W

1. Definitief te stoppen met het evenement kerstboominzameling met lootjes;
2. Het besluit ter kennisname te brengen van de commissie Samenleving (C-stuk).

Wettelijke grondslag

Juridisch en beleidskader

- Dienstverleningsovereenkomst (DVO) Meerlanden 2018-2024
- Jeugdakkoord
- Evenementenbeleid 2020
- Gemeentewet
- Uitvoeringsprogramma Heemstede Duurzaam 2024

Bevoegdheid

Het college is bevoegd tot het nemen van dit besluit op grond van artikel 160 van de Gemeentewet.

Bestuurlijke achtergrond

De raad heeft op 5 november 2021 de motie 'Oh denneboom' aangenomen waarin het college is opgeroepen te inventariseren welke alternatieven er zijn voor de kerstboomverbranding. Bij het verbranden van bomen komt veel stikstof vrij, wat schadelijk is voor inwoners en bovendien niet past bij de gemeentelijke doelstellingen om klimaatneutraal en circulair te worden. Het college heeft op 20 september 2022 gehoor gegeven aan de inventarisatie en besloten om voor 2022 in te stemmen met een beperkt evenement kerstboomverbranding.

De raad heeft op 20 april 2023 de kaders vastgesteld om in samenspraak met de inwoners op zoek te gaan naar nieuwe eindejaartradities als alternatief voor de kerstboomverbranding en het vuurwerkverbod. Ideeën hiervoor zijn besproken op 11 juli 2023 met de commissie Samenleving op de pitchavond. De nieuwe tradities 'Merled's light the village' en de 'nieuwjaarsduik' worden gecombineerd met bestaande activiteiten rond Kerst en Oud & Nieuw tot de Feestweken van Heemstede.

Op 19 september 2023 heeft de commissie Samenleving een positieve zienswijze gegeven op de combinatie van de nieuwe tradities met bestaande activiteiten rond Kerst en Oud & Nieuw, waaronder het evenement 'kerstbomen inzamelen door kinderen met lootjes'. De commissie benadrukte hierbij het belang van continuïteit, met de kanttekening dat het woord "feestweek" wat te groot is. Er moet aandacht blijven voor de toegankelijkheid van deze activiteiten voor inwoners van alle leeftijden en achtergronden, lagere kosten voor de Merled's light en ophalen van kerstbomen en lootjes.

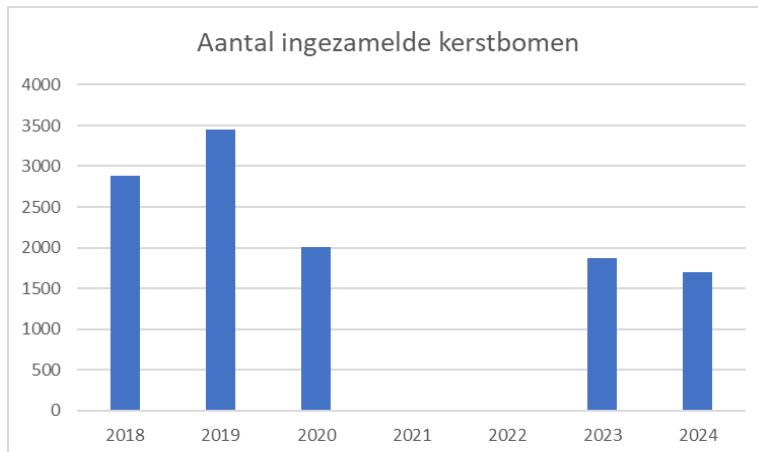
De bovenstaande activiteiten hebben in periode van december 2023 tot en met 8 januari 2024 plaatsgevonden. Het evenement is geëvalueerd en dit vraagt om een andere aanpak van de kerstboominzameling. Dit voorstel ligt nu voor.

Motivering

De kerstbomeninzameling heeft als doel om kerstbomen van de straat te halen. De gemeente heeft hieraan een evenement voor kinderen gekoppeld. Kinderen leveren de bomen in en ontvangen hiervoor een lootje en € 0,20 per boom. De kinderen maken met het lootje kans op een prijs. De prijsuitreiking vindt traditioneel plaats voorafgaand aan de nieuwjaarsreceptie in het raadhuis van Heemstede. Tot en met 2023 werden de bomen verzameld voor de kerstboomverbranding op de Vrijheidsdreef. Deze kerstboomverbranding leidde echter tot de uitstoot van schadelijke stoffen. Daarom vond in januari 2024 het evenement voor het eerst plaats zonder dat de kerstboomverbranding hieraan gekoppeld was. Voor januari 2025 besluit het college daarom ook om te stoppen met de kerstboominzameling en te focussen op de nieuwe tradities. Hieronder volgt de motivering voor dit besluit:

Argumenten

Minder animo kerstboominzameling

Tabel 1: Kerstboominzameling 2018-2024

De afgelopen jaren is het aantal ingezamelde kerstbomen duidelijk gedaald. Waar in het verleden 6.000 tot 7.000 bomen werden verbrand, neemt dit aantal al jaren af. Tabel 1 laat de daling zien vanaf 2018. Dit heeft twee oorzaken:

Minder vraag

Er lijkt minder interesse vanuit kinderen in deelname aan het evenement, waardoor het aantal ingezamelde bomen is afgenomen. Hoewel de coronapandemie in 2021 en 2022 ervoor zorgde dat het evenement niet kon plaatsvinden, lijkt de impact daarvan op de langetermijntrend beperkt. Ook in 2023, toen de kerstboomverbranding voor de laatste keer op de planning stond, was er geen herstel van de cijfers. Er werden slechts 1.867 bomen opgehaald. De verbranding werd in 2023 afgelast vanwege slecht weer. In januari 2024, toen alleen de inzameling nog doorging, daalde het aantal opgehaalde bomen verder naar 1.702. Dit wijst erop dat de afname al was ingezet vóór de coronapandemie en dat het evenement, ook na het opheffen van de beperkingen, niet meer dezelfde populariteit heeft teruggewonnen. Het afschaffen van de kerstboomverbranding heeft hierdoor naar verwachting maar een beperkte invloed gehad op de al dalende trend. Vooral lijkt de kerstbominzameling minder goed aan te sluiten bij de interesses van de huidige generatie kinderen. Dit sluit aan bij de overwegingen van de motie “oh Dennenboom” dat tradities ook geleidelijk zich aanpassen aan de tijdsgeest. De raad heeft het college in deze motie opgeroepen om te stoppen met de kerstboomverbranding, vanwege de negatieve effecten op gezondheid en duurzaamheid.

Minder aanbod

Het aantal beschikbare kerstbomen is ook afgenomen. Steeds meer inwoners kiezen voor alternatieven zoals een kunstboom of doen mee aan initiatieven waarbij kerstbomen worden herplant. Dit komt door een groeiende aandacht voor duurzaamheid en de verbeterde kwaliteit van kunstbomen. Hierdoor zijn er minder kerstbomen beschikbaar voor kinderen om op te halen.

De verminderde vraag én het kleinere aanbod zorgen ervoor dat de aantrekkingskracht van het evenement vermindert.

Kansen voor vernieuwing tradities en betrokkenheid jongeren

Ondanks dat de kerstboominzameling gekoppeld was aan een evenement voor kinderen, had het vooral een pragmatische insteek om bomen te verzamelen. Afgelopen jaar is de gemeente gestart met de nieuwe tradities 'Merled's light the village' en de 'Nieuwjaarsduik'. Dit waren beide succesvolle evenementen, met elementen voor kinderen zoals een silent disco. Helaas heeft de organisator van 'Merled's light the village' besloten dit jaar geen rol meer te spelen bij het evenement. Hoewel dit een gemis is, biedt het ook kansen. Door nu samen met de jongerenwerker en jongeren een nieuwe invulling te geven aan het evenement, kunnen we beter inspelen op hun behoeften en interesses. Dit sluit ook aan bij de principes uit het jeugdakkoord, door in te zetten op evenementen door en voor jongeren. Merled's light the village zal hiermee een evenement blijven voor jong en oud. Een evenement dat jongeren zelf mede vormgeven zal waarschijnlijk ook meer betrokkenheid en enthousiasme genereren, waardoor de traditie niet alleen wordt voortgezet, maar ook vernieuwd en versterkt kan worden. Daarnaast zal de nieuwjaarsduik ook in 2025 weer plaatsvinden. Door te stoppen met de kerstbominzameling kan het budget voor de prijsuitreiking en lootjes worden gebruikt om de "nieuwe tradities" evenementen verder te versterken.

Kanttelingen, risico's en beheersmaatregelen

1. Verlies van traditie

De kerstboominzameling en loting was een traditie die generaties, gezinnen en kinderen met elkaar verbond. Het vervangen van deze vertrouwde activiteit door nieuwe evenementen kan ervoor zorgen dat inwoners, vooral de oudere generatie, zich minder betrokken voelen bij de feestdagen. Om dit te voorkomen, is het belangrijk om bij de nieuwe tradities te zorgen voor duidelijke communicatie, inclusiviteit en toegankelijkheid. Dit helpt iedereen zich welkom en betrokken te voelen bij de festiviteiten. Daarbij was het evenement kerstboominzameling al aan verandering onderhevig door het stoppen met de kerstboomverbranding.

2. Verlies inkomsten, betrokkenheid en leermomenten voor kinderen

De kerstboominzameling met lootjes gaf kinderen de kans om een zakcentje te verdienen door kerstbomen in te zamelen. Het verdwijnen van deze activiteit betekent dat kinderen een kans op extra inkomsten mislopen. Daarnaast stimuleert het deelnemen aan een activiteit waarbij kinderen samenwerken en elkaar helpen, sociale vaardigheden en verbondenheid. De kerstboominzameling bood kinderen niet alleen een manier om geld te verdienen, maar ook waardevolle leermomenten over verantwoordelijkheid en samenwerken. Verder gaf het verdienen van geld en de loting voor een spelcomputer, een motivatie voor kinderen om actief deel te nemen aan de gemeenschap. Zonder de kerstboominzameling kunnen deze belangrijke interactiemomenten gemist worden. Een beheersmaatregel is om goed bij de nieuwe tradities te verkennen hoe kinderen geactiveerd kunnen worden voor deelname.

Duurzaamheid

Op dit moment zijn er drie inzamelingsrondes door Meerlanden voor de kerstbomen:

- Inzamelronde opgehaalde bomen door kinderen
- Huis-aan-huis inzameling
- Veegronde

Vanuit een duurzaamheidsperspectief is het belangrijk om het aantal verkeersbewegingen te verminderen en zo de uitstoot te beperken. Door te stoppen met de inzameling door kinderen worden er minder ritten door Meerlanden gemaakt, wat bijdraagt aan een lagere CO₂-uitstoot. Dit sluit aan bij de ambities van het Uitvoeringsprogramma Heemstede Duurzaam 2024.

Toekomst inzameling

Voor de toekomst heeft het vanuit duurzaamheid de voorkeur om kerstbomen te herplanten in plaats van weg te gooien. Wanneer dit niet mogelijk is, moet de inzameling met zo min mogelijk verkeersbewegingen plaatsvinden om uitstoot te beperken. Centrale inzamelpunten zijn hiervoor een goede oplossing. Daarnaast kan de kerstboominzameling het beste worden gecombineerd met reguliere afvalinzameling, zoals restafval of GFT, om extra ritten te voorkomen. Dit zorgt voor een efficiëntere, goedkopere en milieuvriendelijkere aanpak en wordt besproken met Meerlanden in het kader van hun dienstverlening.

Financiën

De kosten voor de inzamelingsactie bestaan uit verschillende onderdelen. In 2024 was de opbouw hiervan als volgt:

Kerstboominzameling 2024	
Inzamelronde opgehaalde bomen door kinderen	€ 9.150,-
Huis-aan-huis inzameling	€ 11.735,-
Veegronde (voor kerstbomen in de openbare ruimte)	€ 1.956,-
Kosten lootjes en prijsuitreiking	€ 1.000,-
Totaal:	€ 23.841

Tabel 2: Overzicht kosten kerstboominzameling 2024

Het stopzetten van de kerstboominzameling levert de gemeente een kostenreductie op van minimaal € 9.150,-. Deze kosten werden voorheen betrokken bij de afvalstoffenheffing. Omdat de afvalstoffenheffing voor 100% kostendekkend is, wordt dit voordeel verwerkt binnen de afvalstoffenheffing en is er geen effect op het begrotingssaldo. Daarnaast kan het resterende deel van het evenementenbudget worden gebruikt om de nieuwe tradities verder te versterken met € 1.000,-.

Samenwerking en communicatie

De gemeente zal actief communiceren over het stopzetten van de kerstbomenloterij via de lokale krant, de Heemsteder, zodat helder is dat Meerlanden de verdere inzameling van kerstbomen verzorgt. Later dit jaar krijgen inwoners ook informatie over hoe en wanneer zij hun kerstboom kunnen aanbieden. Daarnaast volgt er nog nadere communicatie over de invulling van de nieuwe traditie 'Merled's Light the Village'.

Planning/uitvoering

De gemeente stopt per direct met het evenement voor de kerstboominzameling. Alle voorbereidingen voor dit evenement worden daarom niet verder uitgevoerd.

Bijlage

n.v.t.